Suomen Varustamot
Rederierna i Finland
Finnish Shipowners' Association

LAUSUNTO 10.1.2023

Eduskunnan talousvaliokunta

Asia: VNS 8/2022 vp Valtioneuvoston huoltovarmuusselonteko

Selonteon johdannossa todetaan, että huoltovarmuuden strateginen tavoite on turvata väestön, talouselämän ja maanpuolustuksen välttämättömimmät perustarpeet. Huoltovarmuustyön tavoitteissa ja keinojen valinnassa huomioidaan Suomen erityispiirteet, joita ovat kylmä ilmasto, syrjäinen sijainti, riippuvuus merikuljetuksista, energiaintensiivinen talouden rakenne, pitkät kuljetusetäisyydet ja riippuvuus ulkomaisista hyödykkeistä. Näkemyksemme mukaan huoltovarmuuden tavoitteet on kiteytetty selonteossa hyvin.

Suomen ulkomaankaupasta lähes yhdeksänkymmentä prosenttia kulkee meritse, kun muissa EU-maissa merikuljetusten osuus on keskimäärin kolmekymmentä prosenttia. Merikuljetuksia ei voi maantieteellisistä syistä johtuen korvata muilla kuljetusmuodoilla. Lisäksi pohjoiset olosuhteet tuovat lisähaasteita merilogistiikan toimivuuteen. Ulko- ja turvallisuuspoliittinen tilanne on entisestään nostanut merikuljetusten merkitystä huoltovarmuuden turvaamisessa.

Huoltovarmuusorganisaation Vesikuljetuspoolin tilaamassa *Suomen merikuljetusten huoltovarmuuskapasiteetti*-selvityksessä todetaan, että toimivat logistiikkamarkkinat ja merikuljetukset niiden osana ovat elinehto Suomen yhteiskunnan toiminnalle. Selvityksen mukaan on selvää, että merenkulun huoltovarmuuden turvaaminen kaikissa oloissa ja siihen tähtäävien järjestelyiden merkitys tulee korostumaan lähivuosina. Selvityksen johtopäätöksenä on, että kotimaista jäävahvistettua tonnistoa ei ole riittävästi huoltovarmuuden tarpeisiin poikkeusoloissa. Selvityksessä nousee esiin myös huoli merihenkilöstön riittävyydestä. **Selonteossa tulisi selkeämmin näkyä se, että yhteiskuntamme toimivuus ja elintärkeiden toimintojen jatkuvuus ovat riippuvaisia merikuljetuksista. Merikuljetusten jatkuvuus sekä riittävän jäävahvisteisen tonniston ja merihenkilöstön saatavuus tulisi varmistaa kaikin käytettävissä olevin keinoin.**

<u>Sektorikohtaisen varautumisen lähtökohtia</u>

Energiahuolto. Selonteossa tulisi energiahuollon varautumiseen sisällyttää **myös logistiikan vaatima energiatarve ja sen jakeluinfra.** Suomen ulkomaankaupan kulkiessa pääosin meritse, on välttämätöntä huolehtia Suomen sisäisen liikenteen energiahuollon lisäksi Suomen kansainvälisten merikuljetusten energiahuollosta kaikissa oloissa. Venäjän hyökkäyssota ja vihreä siirtymä tuovat uusia haasteita merenkulun energiahuollon varautumiseen ja edellyttää uudenlaisia toimenpiteitä.

Logistiikan kehittämistarpeissa todetaan, että kriisitilanteiden varalta tulee varautua myös korvaaviin kuljetusmuotoihin ja reitteihin maitse ja ilmateitse. Selonteossa olisi syytä myös selkeämmin näkyä se, että Suomen sijainnista ja merikuljetusten kuljetusmääristä johtuen ei maa- ja ilmakuljetuksilla ole mahdollista korvata kuin marginaalinen osa kuljetustarpeesta. Tästä johtuen huoltovarmuuden varmistamisessa on ensisijaisesti turvattava meriyhteydet kaikissa olosuhteissa. Lisäksi tulisi selvittää lähimeriliikenteen merkitys vaihtoehtoisena yhteytenä poikkeusoloissa esimerkiksi rannikkokaupunkien välisissä kuljetuksissa, mikäli rautatie- tai maantieyhteydet ovat väliaikaisesti pois käytöstä.

Suomen Varustamot
Aleksanterinkatu 44, FI-00110 Helsinki, Sähköposti: office@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Aleksandersgatan 44, FI-00110 Helsingfors, E-post: office@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Aleksanterinkatu 44, , FI-00500 Helsinki, Finland, E-mail: office@shipowners.fi, www.shipowners.fi

Suomen Varustamot
Rederierna i Finland
Finnish Shipowners' Association

LAUSUNTO 10.1.2023

Kansallisessa riskiarviossa ilmastonmuutoksen ja digitalisaation ohella kyberuhat ja hybridivaikuttaminen tunnistetaan suomalaiseen yhteiskuntaan laaja-alaisesti vaikuttaviksi ilmiöiksi. Selonteossa on hyvä huomioida, että digitalisaation jatkuva lisääntyminen, kyberuhat sekä energiamurros kohti hiilineutraalia meriliikennettä edellyttävät uudenlaisia toimenpiteitä ja uudenlaista varautumisyhteistyötä. Vesikuljetuspoolissa tehtävän kansallisen varautumisyhteistyön ja harjoitusten lisäksi varustamoelinkeino tekee tiivistä yhteistyötä myös kansainvälisesti esimerkiksi kyberuhkiin varautumisessa. Suomen Varustamot on juuri aloittanut yhteistyön Norjan merenkulun kyberturvallisuuskeskuksen (Norma Cyber) kanssa.

Tiina Tuurnala
Toimitusjohtaja
Suomen Varustamot
p. 040 5476762